

Aspecte privind alinierea noului Clasificator al Ocupațiilor din RM, la standardele internaționale și europene privind clasificarea ocupațiilor, corelația dintre identificarea corectă a ocupației la angajare și stabilirea salariului, inclusiv a sarcinilor și atribuțiilor funcției, modalități de revizuire a CORM 006-2021

Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova, a fost revizuit pe parcursul anului 2020 și a fost aprobat în redacție nouă prin Ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 11 din 12 noiembrie 2021, înregistrat de către Ministerul Justiției pe data de 24 decembrie 2021.

În vederea asigurării tranziției de la Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14), aprobat prin Ordinul Ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 22/2014, cu modificările ulterioare, la noul CORM 006-2021, CORM 006-14 va fi utilizat în paralel cu CORM 006-2021 până la 30 iunie 2022.

Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021) stabilește denumirile ocupațiilor (funcțiilor și profesiilor) practicate de populația activă a Republicii Moldova și clasificarea lor pe grupe, în funcție de nivelul de omogenitate a activității desfășurate și de nivelul de competențe/abilități necesare pentru a practica ocupațiile respective.

CORM 006-2021 este elaborat în baza Clasificării Internaționale Standard a Ocupațiilor (ISCO-08) și Clasificării Europene a Aptitudinilor/Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor (ESCO), asigurând comparabilitatea ocupațiilor atât în scopuri statistice, cât și *în scopuri administrative*.

Astfel, în noul clasificator au fost excluse date care nu mai sunt relevante și actuale din Blocul informațional al CORM, precum și ocupațiile neactuale/învechite și incluse mai multe ocupații noi, au fost descrise atribuțiile pentru grupul de ocupații din fiecare grupă de bază, precum și au fost revizuite descrierile grupelor majore, subgrupelor majore și grupelor minore în scopul ajustării la ESCO, au fost expuse la forma feminin ocupațiile care au termen echivalent atestat în surse lexicografice și a fost simplificată modalitatea de prezentare a propunerilor de completare a CORM – ului.

Denumirile ocupațiilor, indicate în CORM 006-2021, se vor aplica în mod obligatoriu de către toate organizațiile, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, la perfectarea documentelor privind angajarea, promovarea și transferul salariaților/salariatelor, pentru prezentarea documentelor ce țin de calculul indemnizațiilor/pensiei pentru limita de vârstă/prestațiilor sociale etc.

În acest articol Inspecția Teritorială de Muncă Orhei, își propune de a orienta atenția angajatorilor, din sectorul real spre importanța corelației dintre stabilirea corectă a denumirii ocupației în documentele interne referitoare la personal (în special indicarea denumirii ocupației în contracte individuale de muncă, inclusiv fișe de post, state de personal, scheme de încadrare etc.) și stabilirea salariului angajatului, conform actelor legislative și normative din domeniul salarizării relevante domeniului privat (de exemplu: Hotărârea Guvernului 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, Hotărârea Guvernului nr.165/2010 cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real etc.).

În același timp, ne propunem să punem accent pe instrumentele de stabilire a atribuțiilor/aptitudinilor pe care va trebui să le îndeplinească/întrunească angajatul,

reieșind din grupul de ocupații din fiecare grupă de bază descrise în noul clasificator, precum și modalitatea de prezentare a propunerilor de completare a CORM – ului.

Pentru clarificarea aspectelor invocate supra, inițial ar fi judicios de a specifica care este, totuși, modul în care este conceput și sistematizat CORM 006-2021, prin urmare:

Prima parte a CORM 006-2021 explică obiectul și domeniul de aplicare în clasificarea ocupațiilor, fundamentează conceptele de bază, prezintă conținutul-cadru și descrie modul de utilizare și revizuire a Clasificatorului Ocupațiilor.

Partea a doua conține Structura Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 208/2021, precum și descrierea grupelor în conformitate cu patru niveluri de clasificare, cu enumerarea în ordine alfabetică a ocupațiilor în fiecare grupă de bază.

Partea a treia o constituie Indexul alfabetic, care cuprinde totalitatea ocupațiilor din CORM 006-2021, precum și codul numeric al acestora.

Pentru a identifica o anumită ocupație în cadrul CORM 006-2021 și pentru a stabili, respectiv, grupa de bază, grupa minoră, subgrupa majoră și grupa majoră în care se încadrează aceasta, se va proceda în modul următor: dacă este cunoscută denumirea exactă a ocupației, aceasta și codul numeric corespunzător se vor căuta în Indexul alfabetic (partea a treia CORM), după care se va identifica grupa de bază și celelalte diviziuni ale clasificării (partea a doua CORM); dacă nu este cunoscută denumirea exactă a ocupației, se va căuta o ocupație înrudită în Indexul alfabetic, a cărei denumire exactă este cunoscută, și, prin intermediul acesteia, se va identifica grupa de bază în care se regăsește ocupația căutată.

De exemplu: cunoscând denumirea exactă a ocupației „contabil/contabilă”, identificăm codul numeric corespunzător în Indexul alfabetic (partea a treia CORM) care este „241106”. În baza codului numeric identificat se va identifica grupa de bază (din care face parte ocupația respectivă (partea a doua CORM) și anume:

Grupa de bază 2411

Contabili/contabile

Contabilii/contabilele planifică, organizează și administrează sistemele de contabilitate pentru persoane fizice și persoane juridice (instituții). Unele ocupații clasificate în această grupă de bază se referă la analiza și examinarea situațiilor contabile și financiare ale persoanelor fizice și ale persoanelor juridice, pentru a asigura acuratețea și conformitatea cu standardele și procedurile contabile stabilite. Atribuțiile de bază ale acestora includ: planificarea și implementarea controlului bugetar și contabil; certificarea situațiilor financiare pentru a le prezenta conducerii, acționarilor etc.; pregătirea declarațiilor fiscale, consultanță cu privire la problemele fiscale, contestarea creanțelor în litigiile cu organele fiscale; pregătirea sau raportarea previziunilor privind bugetul; efectuarea investigațiilor financiare în cazul suspiciunii de fraudă, insolvență și faliment; auditarea conturilor și a evidenței contabile; efectuarea de investigații și consilierea managementului cu privire la aspectele financiare ale productivității, stocurilor, vânzărilor, produselor noi etc.; crearea și controlul sistemului pentru determinarea costului unitar al produselor și serviciilor.

Codul ocupației	Titlul ocupației

241101	Auditor financiar/auditoare financiară
241102	Auditor intern/auditoare internă
241103	Auditor/auditoare
241104	Contabil casier/contabilă casieră
241105	Contabil controlor/contabilă controloare
241106	Contabil/contabilă
241107	Controlor/controloare tezaur
241108	Revizor-contabil/revizoare-contabilă
241109	Stagiar/stagiară în activitatea de audit

Respectiv, la rîndul 6 din tabel, se identifică ocupația căutată, iar mai sus atribuțiile corespunzătoare pe care va trebui să le realizeze titularul în exercițiu.

Deci, codul numeric identificat se descifrează în felul următor:

Cod	2	Grupa majoră – Specialiști/specialiste în diverse domenii de activitate					
Cod	2	4	Subgrupa majoră – Specialiști/specialiste în domeniul administrativ comercial				
Cod	2	4	1	Grupa minoră – Specialiști/specialiste în domeniul finanțelor			
Cod	2	4	1	1	Grupa de bază – contabili/contabile		
Cod	2	1	3	1	0	6	contabil/contabilă-identifică ocupația în cadrul grupei de bază

După identificarea corectă a denumirii ocupației, conform speței, salariul contabilului, în sectorul real, indiferent de sistemul de salarizare aplicat la nivel de unitate (sistem tarifar, sau netarifar), se va stabili ținînd cont, în primul rînd de cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la data angajării, conform Hotărîrii Guvernului nr.165/2010 și de calificarea, gradul de pregătire profesională și de competență al salariatului, precum și de gradul de răspundere pe care îl implică funcțiile/lucrările executate și complexitatea lor, conform pct.2¹ al Hotărîrea Guvernului 743/2002, în vederea unei diferențieri echitabile.

Prin urmare, cuantumurile minime ale salariilor angajaților, ca urmare a diferențierii lor în baza criteriilor enumerate mai sus, se vor stabili, după cum am menționat, ținînd cont de salariul minim aprobat la data angajării și nu în ultimul rînd de nivelul de pregătire profesională căruia îi corespunde un coeficient de multiplicare obligatoriu, la fel avînd la bază prevederile pct.2¹ al Hotărîrea Guvernului 743/2002:

Categoriile de angajați după nivelul de pregătire profesională	Coeficientul de multiplicare față de cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real
Muncitori necalificați	1,0
Muncitori de calificare medie	1,20
Muncitori de calificare superioară	1,40
Specialiști	1,50
Personal de conducere	2,00

În contextul celor menționate supra, salariul minim al contabilului (specialist), care urmează să fie angajat, de exemplu, cu începere din data de 01.04.2022, va

constitui pentru 1.0 unități: produsul dintre 3500 (salariu minim garantat al salariului în sectorul real din 01.04.2022) și 1.5 (coeficientul de multiplicare corespunzător specialistului) și va constitui minim 5250 lei = 3500 x 1.5.

Subliniem, că salariul contabilului în sumă de 5250 lei, conform exemplului enunțat mai sus, *este salariul minim* care trebuie stabilit de angajator, conform legislației, dar în același timp, angajatorul poate stabili un salariu mai mare, ținând cont de nivelul de competență/abilitate al salariatului.

Conform Clasificatorului Ocupațiilor nivelul de competență/abilitate, se determină ca indice de complexitate și amploare a sarcinilor și atribuțiilor exercitate în limitele ocupației. Nivelul de competență/abilitate se stabilește ținând cont de unul sau câțiva dintre factorii următori: caracterul muncii îndeplinite în cadrul unei ocupații conform sarcinilor și atribuțiilor tipice stabilite pentru fiecare nivel de competență/abilitate, conform ISCO-08; nivelul calificării în conformitate cu CNCRM, necesar pentru îndeplinirea calificată a sarcinilor și atribuțiilor; volumul instruirii neformale și/sau a experienței anterioare de muncă pentru o ocupație similară, necesar pentru îndeplinirea calificată a sarcinilor și atribuțiilor.

În CORM 006-2021 se evidențiază 4 niveluri de competență/abilitate conform ISCO-08, legătura lor cu cele 10 grupe majore (*Legislatori/legislatoare, membri ai/membre ale executivului, demnitari și conducători ai/conducătoare ale administrației publice, conducători/conducătoare și funcționari superiori/funcționare superioare din unitățile economico-sociale și politice (1); Specialiști/specialiste în diverse domenii de activitate (2); Tehnicienii/tehniciene, maiștri și alți specialiști asimilați/alte specialiste asimilate (3); Funcționari administrativi/funcționare administrative (4); Lucrători/lucrătoare din domeniul serviciilor și comerțului (5); Agricultori/agricultrice și lucrători calificați/lucrătoare calificate în agricultură, silvicultură, acvacultură, piscicultură și pescuit (6); Muncitori calificați/muncitoare calificate și lucrători/lucrătoare din domeniul artizanal (7); Operatori/operatoare și asamblori/asamble de mașini și instalații (8); Muncitori necalificați/muncitoare necalificate (9); Forțele armate (0)*, inclusiv nivelurile de calificare CNCRM (de la 1 la 8).

Reieșind din același exemplu, conform CORM 006-2021, ocupația contabil/contabilă, conform grupei majore specialiști/specialiste în diverse domenii de activitate, corespunde nivelului de competență 4 ISCO-08, cu un nivel de calificare CNCRM, de la 6 la 8, de la învățământ superior de licență, până la programe de postdoctorat. În situația, când candidatul la funcția de contabil/contabilă va corespunde tuturor criteriilor enunțate, angajatorul în mod normal, ar trebui și ar putea să stabilească salariul corespunzător, peste minimul stabilit de legislație, desigur luând în considerație indicatorii economici la nivel de unitate și posibilitățile financiare ale întreprinderii.

În conformitate cu prevederile art. 49 alin.(1), lit.e), contractul individual de muncă pe lângă alte clauze obligatorii trebuie să conțină prevederi privind atribuțiile funcției. Sarcinile/atribuțiile funcției se vor stabili reieșind din nivelul de competență conform ISCO-08 (de la 1 la 4), nivelurile de calificare CNCRM (de la 1 la 8), volumul instruirii neformale și/sau a experienței anterioare de muncă pentru o ocupație similară și respectiv descrierilor sarcinilor/atribuțiilor pentru grupul de ocupații din fiecare grupă de bază, conform CORM 006-2021. Unii angajatori preferă să specifice atribuțiile funcției

în fișe de post, care nu sunt documente obligatorii, conform legislației muncii, dar nici nu sunt interzise în același timp, numai că este recomandabil să se indice în contractul individual de muncă (document obligatoriu) că atribuțiile funcției sunt specificate în fișa de post, care este parte integrantă a contractului individual de muncă. Ambele documente vor fi semnate de angajator și salariat.

Revizuirea CORM 006-2021 se efectuează de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale la solicitarea utilizatorilor/utilizatoarelor.

Pentru actualizare, utilizatorii/utilizatoarele vor depune la Ministerul Muncii și Protecției Sociale o cerere însoțită de următoarea informație:

1) denumirea ocupației, în limbile română și rusă, pentru care se face cererea de introducere/excludere în/din CORM 006-2021;

2) grupa de bază în/din care se propune să fie introdusă/exclusă ocupația;

3) studiile și analizele elaborate de agenții economici interesați pe piața forței de muncă din care să rezulte necesitatea introducerii/excluderii ocupației propuse;

4) descrierea ocupației care va conține următoarele elemente: atribuțiile și responsabilitățile; utilajele și instrumentele de lucru; nivelul de competențe/abilități solicitat pentru practicarea ocupației; tendințele de dezvoltare a ocupației pe piața forței de muncă, ocupații înrudite din CORM 006-2021;

5) avizul (opinia) Comitetului sectorial pentru formarea profesională sau a asociațiilor profesionale din domeniu, inclusiv acordul acestora pentru revizuirea CORM 006-2021;

6) specificarea cadrului normativ în vigoare ce permite practicarea ocupației respective, după caz.

Solicitarea pentru revizuirea CORM 006-2021 se examinează în termen de 3 luni de la data înregistrării cererii de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care emite ordinul de modificare a CORM 006-2021, cu publicarea acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, sau expediază în adresa solicitantului/solicitantei avizul argumentat privind respingerea propunerii de modificare a CORM 006-2021.

*Inspector principal ITM Orhei,
Natalia COZAC*